

ATH
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 47
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Η
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ
ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

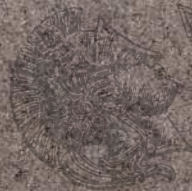
ΤΗΣ 24^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1919

ΚΑΙ Ο ΔΟΓΜΑΤΙΣΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΡΚ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΤΥΠΟΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΜΙΧ. ΜΑΝΤΣΕΒΕΛΑΚΗ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1919

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Γ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

τῆς 24ης Φεβρουαρίου 1919

Οἱ Δωδεκανήσιοι ἐχόμενοι στερρῶς τῶν πατρίων, ἀποβλέποντες εἰς ἓν, μόνον ἓν, ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ, τὴν πραγματοποιήσιν πόθου ἑκατονταετηρίδων, κινοῦνται μίαν γενικὴν καὶ μεγίστην κίνησιν ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, ὅπου ἂν εὐρίσκωνται, παμπληθεῖς ἑκασταχοῦ.

Ἐν ταῖς νήσοις μένει μέρος, ὅσοι διεσώθησαν τῆς παρούσης τρικυμίας, ἣτις ἐξαπολυθεῖσα ὑπὸ τῆς ξενοκρατίας ἐπεσώρευσεν ἐκεῖ τὰς πληγὰς τοῦ Φαραώ. Καὶ ἐν τούτοις παραμένουν, ὅσοι μένουσιν ἐκεῖ, πάσχοντες, ἀλλ' ἥρωες, εὐσταθεῖς ἐν τῇ φρουρῇ τῶν ἰδεωδῶν αὐτῶν.

Θέλετε τεκμήριον ἓν ἐκ τῶν ἀπείρων ὅσα ἐτεκμήρωσαν ἐσχάτως, ὅτι ἡ Δωδεκάνησος βαίνει ἀναλλοίωτος ἐπὶ τοῦ προγράμματός της, ὅπερ γενεὰ ἐκάστη παραδίδει τῇ ἐτέρᾳ, θέλετε ἀπόδειξιν τοῦ φρονήματος ἐκεί; Ἀναγνώσατε ἔγγραφον, τελευταῖον ψήφισμα ὅλης τῆς Δωδεκανήσου, ὑπογεγραμμένον δὲ ὑπὸ προσωπικοτήτων καὶ ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, ὡς ἀντιπροσώπων του, ὅλου τοῦ συμπλέγματος. Διὰ λόγους εὐνοήτους παραλείπονται ἐκ τούτου αἱ υπογραφαὶ αὐτῶν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ

Ἐρίτιμοι συμπολίται,

«Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὅλων τῶν Δωδεκανήσων μετ' ἀγωνίας ἀναμένει τὴν εὐλογημένην ὥραν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν προαιωνίων πόθων του. Φρονεῖ δὲ ὅτι ἐσήμανεν ἡ ὥρα αὕτη, ἀφ' οὗτοῦ «ἡ Μήτηρ Ἑλλάς, ὑπὸ τὴν Ἡγεσίαν τοῦ Μεγάλου Ἀρχηγοῦ εὔρε «τὴν ὁδὸν τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου της. Ἦδη ὁπότε λαοὶ «ἄγνωστοι καὶ ἀνώνυμοι ἐν τῇ Ἱστορίᾳ, λαμβάνουσι τὴν ἐθνικὴν «τῶν ἀποκατάστασιν, ὁ ἀρίγνωστος καὶ μεγαλὸν ὄνομα ἐν τῇ Ἱστο- «ρίᾳ Ἑλληνικὸς λαὸς θέον νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τὴν πλήρη ἐθνικὴν «του ἀποκατάστασιν καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη, συμφώνως πρὸς τὰς «ἐπαγγελίας τῶν Μεγάλων Συμμάχων καὶ Νικητῶν, εἰς τὸν θρίαμ- «βον τῶν ὁποίων οὐκ ὀλίγον συνεβάλετο καὶ ἡ Βουλγαροκτόνος «Ἑλληνικὴ λόγχη. Ταῦτα πάντα ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ Ἑλληνικὸς «Λαὸς τῶν Δωδεκανήσων, ὅστις καὶ εἰς τὰς τάξεις τοῦ Νικηφόρου «Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἀντεπροσωπεύθη καὶ ἐν τῷ Ἀμερικανικῷ

«Στρατῶ οὐκ ὀλίγους κατηρίθμησεν, ἐπαναπαύεται ἐπὶ τοῦ αἵματος, τὸ ὅποιον ἔχυσεν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ εἰς τὰς φιλελευθέρους ἀρχὰς τῶν Συμμάχων.

«Ἄλλ' οὕτε ταῦτα πάντα, οὔτε **ἡ Ἰταλικὴ τρομοκρατία ἡ τόσον βαρέως τὰ στήθη αὐτοῦ πιέζουσα**, θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ συγκρατήσῃ τὴν ὑπερεκχειλίσασαν ἀγωνίαν τοῦ ἀπὸ πάσης ἐκδηλώσεως, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀπόλυτος ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸν Μέγαν «Ἡγέτην μας. Διότι, δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι οὐδεμίαν ὕλικήν ἢ ἡθικὴν δύναμιν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἀγωνιῶντα τοῦτον λαὸν ἄλλήν λύσιν πλὴν τῆς ἐνδεδειγμένης, ἣτις εἶναι **ἡ "Ενωσις αὐτοῦ μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος**. Εἰς ταύτην θὰ ἐπιμείνῃ **μέχρι θανάτου**, ἀφ' οὗ καὶ οἱ ἐνταῦθα ἀλλογενεῖς καὶ πρὸ πάντων οἱ «Μωαμεθανοὶ ταύτην καὶ μόνην θεωροῦσιν ὡς τὴν μᾶλλον συμφέρουσαν εἰς τὰς νήσους. Τόση δὲ εἶναι ἡ ἐμμονὴ πάντων εἰς τὴν «λύσιν ταύτην, ὥστε πᾶσα ἄλλη θὰ προῦκάλῃ τὴν θλιβεράν ἐπα-
«νάληψιν τῆς Ἱστορίας τῆς Πάργας.

«Τὴν ἀκλόνητον ταύτην ἐμμονὴν τοῦ Λαοῦ τῶν Δωδεκανήσων «εἰς τὸν μοναδικὸν πόθον των, **τὴν ἐνωσιν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος** διατρανώσατε ἀπὸ μέρους ἡμῶν, οἵτινες καὶ πρότερον διὰ «τοῦ..... ἐγράψαμεν τὰ αὐτὰ πρὸς τοὺς κραταιοὺς «νικητὰς Συμμάχους Ἀμερικτὴν, Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, ἐπιδίδοντες ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἀντίγραφον τῆς παρούσης μας εἰς τοὺς «αὐτῶν ἀντιπροσώπους τῶν ὡς καὶ εἰς τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Ἐξω-
«τερικῶν τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος».

Τὸ ψήφισμα τοῦτο τῆς Δωδεκανήσου ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ.

Οἱ Δωδεκανήσιοι ἐπίσης ὅσοι πρόσφυγες ἀπέφυγον εἰς τὴν ἀδελφὴν Γαλλίαν, ὡς ἐργάται, ἄπειροι, χιλιᾶδες καὶ ἐκεῖ, συγκεντροῦνται ἐν Μασσαλίᾳ καὶ κηρύττουν καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὰ κηρύγματα μετὰ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς: **"Ενωσιν ἢ θάνατον**.

Ἐν Ἀμερικῇ ἐπίσης, ὅσοι ἀπὸ ἐτῶν ἐκεῖ εἶναι ἐγκατεστημένοι, ὅσοι πρόσφυγες ὡσαύτως ἄσυχον ἐζήτησαν εἰς τὴν ἐλευθεράν χώραν τῶν μεγάλων ἰδεῶν, καὶ ἐκεῖ ὁμόθυμοι, ἡνωμένοι ἐν τοῖς πόθεσι, **"Ενωσιν ἢ θάνατον** καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν.

Οἱ ἐν Αἰγύπτῳ παροικιοῦντες, χιλιᾶδες καὶ ἐκεῖ, συναλθόντες κατὰ τόπους ἀπηρθύνθησαν καὶ οὗτοι ἐν μιᾷ μόνῃ φωνῇ πρὸς τὴν Συνδιάσκεψιν: **"Ενωσιν ἢ θάνατον** καὶ αὐτοὶ κραυγάζοντες.

Ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, παροικία καὶ ἐκεῖ ἐκ πολλῶν ἑκατοντάδων, **"Ενωσιν ἢ θάνατον** διεκήρυξαν καὶ οὗτοι.

Οἱ ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ πρόσφυγες καὶ στρατιῶται, ὅσοι ἐπέζησαν τοῦ πολέμου, τῶν τραυμάτων τῶν μαχῶν, μάρτυρες ἐκούσισι, μίαν μόνην θέλησιν διετύπωσαν καὶ οὗτοι: **"Ενωσιν ἢ θάνατον**.

Ἄλλ' ἡ κίνησις αὐτή, ἡ ἡφαιστειώδης αὕτη ἔκρηξις αἰσθη-
ματος ἐκτραφέντος ἐπὶ αἰῶνας, εὔρε τὸ κορυφωμὰ τῆς πρὸ ὀλί-
γων ἡμερῶν ἐν τῇ Συνελεύσει ἐκείνῃ τῶν προσφύγων, ἐξορίστων
καὶ τῶν ἀποκεκλεισμένων, ὅσοι νοσταλγοὶ Ὀδυσσοὶς, ἐπὶ τόσα ἔτη
τόρα φεύγοντες μαρτύρια, αὐτόπται μάρτυρες αὐτοὶ τοῦ θανάτου
τῶν συντρόφων ἀπὸ νέους Κύκλωπας, εἶχον εὖρη ἄσυλον εἰς τὸν
Πειραιᾶ, Ἀθήνας καὶ εἰς τὰ περίχωρα.

Ἀνυπόμονοι, λαὸς ὁ θερμότατος ἐξ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν
τμημάτων, θέλοντες ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν συμφορῶν αὐτῶν, θέλοντες
ἐπισπεύειν τῆς πληρώσεως τῶν πόθων, ἐξεδήλωσαν τοσάκις τὴν
ἀπόφασιν νὰ συνέλθωσιν εἰς ἓν καὶ μιᾷ καρδίᾳ πάντες νὰ διακη-
ρύξωσιν, ὅτι μία μόνη ἰδέα διευθύνει τὴν ψυχὴν των, ὅτι ἐν ἰθα-
νικὸν ἔχει ἀπερροφημένην τὴν διάνοιαν αὐτῶν.

Καὶ ἐξήτησαν τοσάκις Γενικὴν συνέλευσιν, ἀνυπόμονοι αὐτοί,
τρέμοντες πρὸ τῆς ἰδέας μὴ παρέλθῃ ὁ καιρὸς, καὶ φανῶσιν ἴσ-
σονες τοῦ καθήκοντος αὐτῶν. Ἐτρεμον πρὸ τῆς ἰδέας μὴ εἶναι
αὔριον ἀργά, μὴ ἀπολεσθῇ εὐκαιρία, ἀναμενόμενη αἰῶνας, ἡ ση-
μερινὴ εὐκαιρία, ὅτε κρίνεται ἡ τύχη τῆς περιουσίᾳ χώρας, ἥτις
τοὺς ἐγέννησε, καὶ δὲν συντελέσωσι καὶ αὐτοὶ εἰς σωτηρίαν καὶ
ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀγαπητῆς των γῆς.

Καὶ ἐπὶ τῷ φόβῳ τούτῳ ἀπευθύνουν ἑγγράφον πρὸς τὴν Ἀντι-
προσωπείαν των, εἰκονίζον τὴν ὁρμὴν τῆς φιλοπατρίας των.

Ἀναγνώσατε καὶ τοῦτο.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΤΙΜΟΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Δωδεκανήσιοι πεποιθότες ὅτι ἔχομεν
«ὁμογνωμονοῦντας καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἡμετέρους Συννη-
σιώτας,

Κατόπιν τῶν κατ' ἐπανάληψιν πληροφοριῶν καὶ τῶν γραφομέ-
νων ἐν τῷ Τύπῳ ἡμετέρῳ τε καὶ ξένῳ, ὅτι διεξάγονται συνεννοή-
σεις μεταξὺ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰταλίας, τῆς προσω-
ρινῶς ἀλλὰ τυραννικῶς κατεχούσης τὴν ἡμετέραν Πατρίδα,

«Ἐπειδὴ ἐκ τῶν συνεννοήσεων τούτων πιθανὸν εἶναι, ὡς ἐξά-
γεται ἐκ τῶν πληροφοριῶν καὶ γραφομένων, νὰ ἐξέλθῃ ἡ κρωτη-
ριασμένη κατὰ τμήμα τι ἔστω καὶ ἐλάχιστον ἢ μία καὶ ἀδιαίρε-
τος ἡμετέρα Πατρίς,

«Ἐπειδὴ καὶ ἀπλὴ ὑπόψις περὶ τοιοῦτου τινὸς κινδύνου ὀφείλει
«νὰ κρατῇ πάντα Δωδεκανήσιον ἄγρυπνον,

«Ἐπειδὴ τοιοῦτον κίνδυνον μόνον ἄκρως δραστηρίᾳ ἐνέργειᾳ
«καὶ ἐξάντλησις πάσης πάντων τῶν Δωδεκανησίων προσπαθείας
«καὶ ἡ αὐτοθυσία αὐτῶν θέλει ἀποτρέψῃ,

«Ἐπειδὴ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιφυλακτικότητος θάκηταστῇ

«συνεργὸς τῆς ἀπειλουμένης καταστροφῆς,

«Ἐπειδὴ οὐδεὶς Δωδεκανήσιος ὀφείλει πρὸ τοῦ προσωπικοῦ κιν-
«δύνου νὰ ὑποχωρῇ, προκειμένου περὶ τῆς ἐκπληρώσεως ὀνείρου
«ἐξακοσίων ἐτῶν,

«Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ καλέσωμεν Ὑμᾶς, ἵνα συγκαλέσητε

«Γ. Συνέλευσιν τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεὶ καὶ τοῖς περίξ Δωδεκα-
«νησίων μὲ ἡμερησίαν διάταξιν τὴν ἀποστολὴν ψηφίσματος πρὸς
«τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγοὺς πάντων τῶν Συμμάχων Κρατῶν καὶ
«τῶν Οὐδετέρων, τὸν Κον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τῆς Μητρὸς
«Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐγχείρισιν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐνταῦθα ἀντιπροσώ-
«πους πάντων τῶν ξένων Κρατῶν πρὸς νέαν ἐμφαντικὴν ἐκδήλω-
«σιν τῆς ἀποφάσεως πάντων τῶν Δωδεκανησίων, ὅτι ἀξιούμεν :

«**Τὴν ἄμεσον παῦσιν τῆς μισητῆς τυραννίας**, ἣτις ἀκόμη
«ὀλίγον καὶ θὰ ἐξοντώσῃ ἀνάνδρως τὴν ἡμετέραν Πατρίδα,

«**Καὶ τὴν ἔνωσιν ὁλοκλήρου καὶ ἀδιαίρετου τῆς Δω-**
«**δεκανήσου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος,**

«Ἀποφασισμένοι νὰ ὑπερασπίσωμεν καὶ τὸν τελευταῖον βράχον
«ἐξ ἴσου πρὸς τὸ σύνολον.

«Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οὕτω συγκληθεῖσα Γ. Συνέλευσις δια-
«λυθῇ, θέλει ληφθῇ ἀπόφασις περὶ ἄλλων τρόπων πρὸς σωτηρίαν
«ἀκεραίας τῆς Πατρίδος.

«Ἐχοντες τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἐντιμος Ἀντιπροσωπεία θὰ θε-
«λήσῃ ν' ἀπαλλαγῇ πάσης εὐθύνης δι' ἐνδεχομένην ἐξ ἀντιθέτων
«σκέψεων αὐτῆς κακὴν τροπὴν τῆς δικαιοστάτης τῶν ὑποθέσεων,
«ὅσαι ἀπησχόλησάν ποτε λαόν,

Ἐν Πειραιεὶ, Ἀθήναις καὶ τοῖς Περιχώροις τῇ 18-20)1)1919.

Διατελοῦμεν μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Ὑμέτεροι Συννησιῶται

(**Ἐπονται ἑκατοντάδες αἱ ὑπογραφαὶ αὐτῶν**)

Ἡ δὲ Ἀντιπροσωπεία, τεταγμένη οἰακοστροφος, ὅτε ὥρισεν
αὐτὴ τὴν ἡμέραν καὶ τὸν τόπον, μίᾳ ἐκσπασίς χαρᾶς, θύελλα ἐν-
θουσιασμοῦ ἐκυμάνθη εἰς τὰς ψυχὰς τόσων Δωδεκανησίων, χιλιά-
δων ἀτυχῶν ὅσοι ἔχουν κατακλύσῃ ὁλόκληρον τὴν Ἀττικὴν. Πυ-
ρετώδης κίνησις, ἕκαστος εἰς ἄγγελος τῆς εἰδήσεως εἰς ἄλλους.
Θὰ συνήρχοντο ἐπὶ τέλους, θὰ διεμαρτύροντο μίαν διαμαρτυρίαν
κατὰ τῶν θεινῶν αὐτῶν, κατὰ τῶν αἰτίων των. Τοῖς ἐδίδετο εὐ-
καιρία νὰ διαδηλώσουν πάλιν, νὰ ἰδῇ ὁ κόσμος ὅλος, ποῖος εἶναι
ὁ πόθος μας.

Ἐξημέρωσε ἡ ἡμέρα τῆς Κυριακῆς ἐκεῖνης, καὶ ἐπὶ ποδὸς
ἡμεῖς πρὶν ἀκόμη ἐξημερώσῃ. Ἀπ' αὐτῆς τῆς χαραυγῆς εἶναι
πάντες ἐτοιμοί. Οἱ Δωδεκανῆσοι κατὰ κύματα μεγάλα ἔρχονται
ἐκ Σαλαμῖνος, ἕτεροι ἐκ τοῦ Ναυστάθμου, ἄλλοι ἐκ τῆς Ἐλευσίνης

καὶ συγκεντροῦνται εἰς τοὺς σταθμούς, ἵνα ἀνέλθουν εἰς Ἀθήνας. Ἐκ τῆς Κηφισίας ἐπίσης οἱ ἐργάται τῆς Πεντέλης, Ἀπὸ τὰ δύο Φάληρα καὶ ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ ἄλλα νέα κύματα. Καὶ οἱ σιδηροδρομοὶ καὶ οἱ τροχιόδρομοι, ἀπὸ ὥρας 11ης ἕως εἰς τὰς 3, συνεκέντρωνον τὰ πλήθη εἰς τοὺς σταθμούς τῶν Ἀθηνῶν, ὅθεν πάντες ἔσπευδον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Περί δὲ τὴν τρίτην ὥραν ἀνὰ τὴν ἰδὸν Σταδίου ἤκούοντο διάτοροι φωναὶ ἄλλων ἐρχομένων. Ἦτο ὄγκος παμμεγέθης. Μία ἦτο ἡ φωνὴ των: **Ἐνώσις ἢ θάνατος.** Αὐτοὶ ἦσαν οἱ Συμαῖοι, οἱ πολυπληθέστεροι ἐκ τῶν Δωδεκανησίων, μένοντες κατὰ τὸ πλεῖστον κάτω εἰς τὸν Πειραιᾶ. Μετὰ τὴν συγκέντρωσίν των, ἤτις ἀπησχόλησε ἕξ συρμούς σιδηροδρόμου, εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Ὀμονοίας μὲ τὸ λάβαρον ἐμπρὸς, μὲ τὸν Πανορμίτην των εἰς τὴν πρώτην των γραμμὴν, διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου κάμφαντες ἀνήρχοντο τὴν ὁδὸν τοῦ Κοραΐ πρὸς τὸν ὀρισμένον τόπον.

Οἱ μένοντες ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκ τῶν Δωδεκανησίων συναντῶσι τοὺς λοιπούς.

Τὸ εὐρὺ προαύλιον τὸ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἐπληρώθη ἀσφυκτικῶς. Ἡ Ἀντιπροσωπεΐα ἦτο ἐπὶ τόπου, διευθύνουσα ἐκεῖ μὲ τὸ λάβαρον εἰς τὸ μέσον.

Μία εἰκὼν γραφικωτάτη ἐμπνεύουσα συγκίνησιν. Χιλιάδες πρόσφυγες, ἄλλαι ἀποκεκλεισμένων μὲ τὰς ἐγχωρίους των γραφικὰς ἐνδυμασίας.

Βόμβος παρατεταμένος συνεχῶς ἀκούεται, ὅπως ὅταν μέλισσαι περίπτανται βομβοῦσαι περὶ τὴν κυψέλην των, ὅταν κλέπτῃς ἀφαιρῇ καὶ τρυγᾷ τὸ μέλι των. Παύει ὁ βόμβος μετὰ βίας.

Πρῶτος ὁ κ. Σιτόπουλος, ὁ ἐκ Σύμης ἱατρός, ἀνέρχεται ἐπὶ τὸ βῆμα. Δι' ἐλέγων λέξεων, πατριωτισμοῦ μεστῶν, χαιρετᾷ τοὺς προσελθόντας. Ζητωκραυγαὶ ἀκολουθοῦν **ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως.**

Τὴν ἀνοδὸν ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ κ. Γ. Οἰκονόμου, ὀρισθέντος ὁμιλητοῦ, διαδέχονται πυκνὰ τὰ χειροκροτήματα. Ἐπανέρχεται ἡ οἰγὴ, ἱερὰ κατάνυξις.

Ὁ Κορ. Οἰκονόμος ὁμιλῶν ἄρχεται μὲ ἓνα ὕμνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς τὴν εὐγένειαν τῶν Ἑλληνικῶν ἀγώνων. Διεξέρχεται κατόπιν τὰ δεινὰ τῆς Τουρκικῆς ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν μακροτάτης δεσποτείας. Περαιτέρω ἐξυμνῶν τὰς θυσίας τῶν πατέρων κατὰ τὸ 21 ἀπαριθμεῖ τὰ τρόπαια τῶν ἐπταστῶν νικῶν, αἵτινες ἀνέτειλαν ἥλιον ἐλευθερίας ἐπὶ τμήμα τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τοῖς ἔπειτα ὕμνεῖ τοὺς ἑλληνικοὺς ἀγῶνας εἰς τὰ ἔτη τῆς ἀνδρείας 12 καὶ 13, τὴν νικηφόρον συμβολὴν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς εἰς τὸν μέγαν πόλεμον, τὸν σκληρότερον ἐξ ὅλων, ἣς τὴν ἐπιθράβεισιν πέποιθότῳ ἀναμένει διὰ τῆς ἐνώσεως

τῶν ἑλληνικῶν τμημάτων εἰς ἓν σῶμα ἐλεύθερον. Διὰ βραχέων εἴτα μνημονεύει τὰ κατὰ τὴν ἐκάστοτε πολιτικὴν τύχην τῆς Πατριδος αὐτοῦ Δωδεκανήσου, καὶ τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐκάστοτε ἀγῶνας τῆς Μητρὸς τῆς. Διεκτραγωδεῖ κατόπιν ὁ κ. Οἰκονόμος τὴν ἀπαισίαν καὶ τυραννικὴν κατάστασιν, ἣν ἐδημιούργησεν ἐν ταῖς Νήσοις ὁ Ἰταλικὸς δεσποτισμός. Ἐξαίρει δ' ἐν τέλει τὸ ἀναλλοίωτον φρόνημα τῶν Δωδεκανησίων, οἵτινες ὑφίστανται τὰ πάνδεινα χάριν τῶν ὀνειρῶν των καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ἢ νὰ ζήσουν ἡνωμένοι μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος ἢ νὰ ἀποθάνωσιν.

Ὁ λόγος τοῦ Κου Οἰκονόμου διεκόπτετο συχνὰ ὑπὸ τῶν ζητωκραυγῶν, τῶν ἀναφωνήσεων, ἐνὸς πλήθους ἐνθουσιῶντος, ἐνὸς πλήθους ἀναμνησθέντος ἐν ἐκείνῃ τῇ στιγμή τῇ μακρὰν τουῖστορίαν, ὅλα τὰ μαρτύρια, τὴν σειρὰν τῶν πικριῶν ὅσας ἐδοκίμασεν εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη φοβερᾶς δοκιμασίας.

Μετὰ τὸν Κου Οἰκονόμον ἀνέρχεται ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ ἔγκριτος Γάλλος δημοσιογράφος κ. Jean Ellé, ὅστις γνώστης βαθὺς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ τῶν παθημάτων τῶν Δωδεκανησίων ἐστηλίτευσε τὴν τυραννικὴν διοίκησιν, τὰ μέσα τὰ ἀνελεύθερα πρὸς ἐξόντωσιν λαοῦ μᾶλλον πεπολιτισμένου ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πιεστάς του. Τὸν λόγον τοῦ κ. Ellé διεκοπτον ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τῆς Γαλλίας, κραυγαὶ ἀγανακτήσεως ἐναντίον τῶν τυράννων.

Διαδέχεται αὐτὸν ὁ χειρουργὸς ἱατρὸς κ. Βέργης ἐκ Καρπάθου, ὅστις διαγράφας καὶ οὗτος τὰ δεινὰ τῆς κατοχῆς, συγχαίρει τοὺς συνησιώτας τοῦ διὰ τὴν ἐπιμονὴν αὐτῶν εἰς τὸ θεῖον ὄνειρόν των καὶ ἐκφράζει τὴν σταθερὰν πεποίθησιν, ὅτι τὸ δίκαιον θὰ διαλάμψῃ καὶ οἱ Σύμμαχοι θὰ ἐκπληρώσουν ἐν τέλει τοὺς προαιωνίους πόθους ὅλης τῆς Δωδεκανήσου.

Διὰ βοῆς μυριοστόμου ὁ λαὸς εἴτα κυροὶ ψήφισμα ἐκφράζον πάλιν τὴν στερρὰν ἀπόφασιν παντὸς Δωδεκανησίου ν' ἀποθάνῃ ἢ νὰ ζήσῃ ἡνωμένος καὶ εὐτυχῆς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἑλλάδος, τῆς γλυκυτέρας τῶν Μητέρων, ὅσας ἔπλασεν ὁ Θεὸς, τὴν στερρὰν ἀπόφασίν του πέτρα τοῦ συμπλέγματος του νὰ μὴ μείνῃ ἐκτὸς νυμφῶνος ποθηθέντος ἐπὶ αἰῶνας.

Τὸ ψήφισμα δὲ ἔχει οὕτω:

Οἱ ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ τοῖς πέριξ διαμένοντες Δωδεκανήσιοι ἐξόριστοι, πρόσφυγες καὶ λοιποὶ, ἐκφράζοντες δυνάμει εὐδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἐντολῆς καὶ τὴν γνώμην ἀπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν κατοίκων τῆς Δωδεκανήσου, ἀδυνατούντων νὰ ἐκδηλώσωσι δημοσίᾳ τὸ ἐθνικὸν αὐτῶν αἶσθημα, συνελθόντες σήμερον 24ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. περὶ ὥραν 3ην μ.μ. ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

ΨΗΦΙΖΟΜΕΝ

Διαδηλοῦμεν καὶ πάλιν διὰ μυριοστὴν φοράν τὸν ἀπ' αἰώνων ἀμετάτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον ἡμῶν πόθον τῆς ἀδικιέρτου ἡμῶν Ἐνώσεως μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος.

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν Συμμάχων Κρατῶν καὶ τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ὅποιοι ἐπανειλημμένως διεκήρυξαν, ὅτι ὁ ἀγὼν αὐτῶν, διὰ τὸν ὁποῖον καὶ οἱ Δωδεκανήσιοι ἔχυσαν αὐθορμήτως καὶ ἀφειδῶς τὸ αἷμά των, ὑπῆρξεν ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἐλευθερίας τῶν Λαῶν τοῦ νᾶ ἀποφασίζουσιν μόνοι περὶ τῆς τύχης των, βέβαιαι ὄντες, ὅτι θέλουσι ληφθῇ ὑπ' ὄψει τὰ ἱερὰ καὶ ἀπαράγραπτα ἡμῶν εἴκαλα.

Δηλοῦμεν ὅτι ἀποκρούομεν διαρρήδην πᾶσαν ἄλλην οἰανδήποτε λύσιν συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ἐλάχιστος βράχος τῆς Δωδεκανήσου ἠθέλεν ἀποχωρισθῇ, ἵνα παραμείνῃ ὑπὸ ξένον ζυγόν.

Ὅρίζομεν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ.κ. Λεωνίδα Πτέρη (Πάτμος) Νικήτα Ρούτσου (Λέρος), Ἰωσήφ Κινδύνη (Κάλυμνος), Δ. Πατακάκη (Ἀστυπάλαια), Κ. Σταυριανοῦ (Κῶς), Γ. Τραμπούλη (Νίσυρος), Ν. Καρακατσανίδου (Τήλος), Α. Σιτοπούλου (Σύμη), Ι. Βαλινάκη (Χάλκη), Γ. Δρακίδη (Ρόδος), Γ. Γιαβάση (Κάρπαθος) καὶ Ν. Ἀντωνίου (Κάσος), ἵνα ἐπιδώσῃ ἀντίγραφον τοῦ παρόντος πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς πρεσβευτάς των Συμμάχων Κρατῶν, καὶ διαδιδάσῃ πρὸς τοὺς κ. κ. Κλεμανσώ, Οὐέλσωνα, Λόυδ Τζώρτζ, Ὀρλάνδο καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Ε. Βενιζέλον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24)9 Φεβρουαρίου 1919.

Οἱ ἐκ τῆς Δωδεκανήσου πρόσφυγες ἐξόριστοι καὶ ἀποκλεισθέντες.

*
* *

Μετὰ δὲ τὴν ψήφισιν τοῦ ψηφίσματός των τούτου μὲ τὰ λάβαρα ἐμπρὸς, εἰς ἓν σῶμα, γέροντες στηριζόμενοι εἰς τὰς χεῖρας συννησιωτῶν αὐτῶν, γραῖται μόλις βαίνουσαι, τυφλοὶ κρατούμενοι ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν βλεπόντων ἀδελφῶν των, ἄνδρες, νέοι, γυναῖκες, κόραι, οἱ Δωδεκανήσιοι φοιτηταί, ἀκράτητοι Στέντορες τῶν ἰδεωδῶν των ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ πλήθους, μία θάλασσα κυματώδης διαχειῖται εἰς τὰς ὁδοὺς ἐν πυκνῇ διαδηλώσει. **Ἐνωσις ἢ Θάνατος** ἦτο ἡ μόνη των κραυγὴ.

Προχωροῦν εἰς τὰς πρεσβεΐας. Εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν πρεσβεΐαν ἐν ἀκρατήτῳ ἐνθουσιασμῷ εἰς ζητωκραυγὰς ἐκσποῦν ὑπὲρ τοῦ Κου Οὐέλσωνος, ὑπὲρ τῆς Ἀμερικῆς, ὑπὲρ τοῦ κ. Droppers.

Προχωρεῖ τὸ ἔλεον πλῆθος πρὸς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον τοῦ Μεγάλου Κυβερνήτου. Ζήτησεν ὁ Βενιζέλος, ζήτησεν ὁ πατέρας μας. Νὰ μᾶς φέρῃς **"Ἐνωσιν, ἔνωσιν ἢ θάνατον."**

Προχωροῦν τὰ κύματα πρὸς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν. Νέαι ἐκδηλώσεις πάλιν ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς Γαλλίας, τῆς ἡρωϊκῆς Γαλλίας, τῆς προστάτου τῶν δικαίων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὑπὲρ τοῦ πρώτου τῆς πολιτείας τοῦ Κου Κλεμανσώ.

Διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐπιστρέφουν εἰς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν πρεσβείαν. Νέαι ἐκεῖ ζητωκραυγαί. **"Ἐνωσις ἢ θάνατος"** εἶναι ἡ μόνη κατακλείς, εἶναι ὁ μόνος ἐπιπόδες, τῶν ζητωκραυγῶν αὐτῶν.

Ἡ δ' ἐκλεγείσα ἐπιτροπὴ, παμψηφεὶ ἐκλέξεσθαι ὡς συνεργὸν καὶ συμπαραστάτην τῆς καὶ τὸν Κον Γ. Οἰκονόμον, ἐπέδωκε τὸ ψήφισμα εἰς τὰς πρεσβείας τῶν Συμμάχων καὶ τῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, διεβίβασε δὲ τηλεγραφικῶς τοῦτο καὶ πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Συμμάχων καὶ τῆς Ἀμερικῆς, τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς Ἀντιπροσώπους τῶν Δωδεκανησίων εἰς Παρίσιον.

Οἱ Δωδεκανήσιοι διὰ μίαν φορὰν ἔτι, διὰ μυριοστὴν φορὰν ἐν τῇ Συνελεύσει ἐκείνῃ. ἐν τῇ συλλαλητηρίῳ ἐκείνῳ ἐκδηλώσαντες καὶ πάλιν τὸ ἀμειλικτόντων μῆτρος κατὰ τῶν τυράννων των πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν, τὴν στερρὰν καὶ ἄσπειστον, καὶ πρὸς τὴν Μητέρα των τὴν λατρεῖαν, τὴν ἀγάπην ἔση καίει τὰ στέρνα των, διαλύονται ἐν τέλει μετ' τὴν ἱερὰν κραυγὴν **"Ἐνωσις ἢ θάνατος."**

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΡΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

(Ἀφιερῶται εἰς τὸν
πατέρα μου)

Πρόσφυγες, ἐξόριστοι καὶ ἀποκλεισθέντες,

Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ὕψους αὐτῆς καὶ τὰς ὥρας κλεινοῦ μεγαλείου, εἰς ἔτη δουλείας δεινῶς ἀφορήτου, εἰς ἀναστάσεως ἔτη καὶ πάλης στιγμῆς, μεγίστη ἐν πᾶσι τῶν προγόνων ἡ φυλή.

Διπλῆς ἀριστοκρατίας, πνεύματος καὶ αἵματος, ἡ φυλή ἡ ἐνδοξος :

Ὁ Ἕλλην λόγος ὁ πεζός, τὸ θαῦμα τῆς ποιήσεως, ἡ τέχνη τοῦ ὠραίου, ἀρθέντα εἰς ὕψη ἀφθάστου τελείου, συσσωματοῦντ' ἐν συνόλῳ εἰς δύναμιν μίαν, τοῖς θερμοτέραν, τοῖς ἡλίου λαμπροτέραν, αἰώνιον σύρουσαν κύκλον περὶ τῶν θνητῶν τὴν γῆν, ἄσβεστον τελοῦσαν δρόμον ἐν τῷ στερεώματι.

Μελετήσατε τὰ ἔργα ἀνθρωπίνης διανοίας, πάσης ἐποχῆς καὶ χρόνου, οἷα σδήποτε φυλῆς ἐκ τῶν πεπολιτισμένων. Ἀποβλέψατε εἰς τὰ ἔργα τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν : Ἀνὰ μέσον μερῶν καὶ συνόλου, ἀνὰ μέσον τῶν γραμμῶν, διακρίνει ὁ νοῦς ἀνθρώπου κολυμβήθραν τῶν κοινῆν, Ἰορδάνην ἕνα μόνον, τὴν ἀείροον πηγὴν τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας.

Ἀλλὰ τί τὸ συνιστῶν αἷματος ὑπεροχὴν, αἵματος εὐγένειαν ;

Εἶναι ἡ δόξα τῆς ἀνδρείας τῶν πολέμων καὶ μαχῶν, διεξαγομένων μόνον ὄχι διὰ κατακτήσεις. Εἶναι ἡ ῥώμη τῆς παλάμης καὶ τοῦ γρόνθου ἡ βαρύτης ἐπιδεικνυόμεναι ἐν στιγμαῖς τῆς ἀπειλῆς κατὰ τῆς ἐλευθερίας.

Ἀλλ' οἱ πόλεμοι οἱ τόσοι, ἐν οἷς δόξας δαφνηφόρους ἐχαρπώθη ἡ Ἑλλάς, μὴ δὲν ἦσαν πάντες οὗτοι ὄχι πρὸς κατάκτησιν : Διανοίξατε τὰς σελίδας τῆς μεγάλης ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἐχετε σειρὰν θριάμβων, ἔχετε σειρὰν νικῶν τῶν ἐνδόξων καὶ εὐγενῶν, ἀφ' οὗ αὐταὶ ἦρθησαν ἐν πολέμοις πρὸς βαρβάρους, προσβαλόντας τὴν τιμὴν, τὴν ὑπόστασιν τοῦ γένους, ἐθνισιόν, ἐλευθερίαν, γλῶσσαν, οἶκον καὶ θρησκείαν.

* *

Τρωϊκὰ καὶ Μηδικὰ καὶ οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ κατόπιν, εἶναι δόξα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ πρεπόντως δὲ κληθεῖσα Βυζαντινὴ Ἐποποιία εἶναι δημιουργημα ἕξ Ἑλληνικῶν χειρῶν, εἶναι κλέος τῶν Γραικῶν, εἶναι χρόνοι εὐρωστίας ἐπὶ ἔτη γύμνα.

Ἄλλ' ἐπέκλωσαν αἱ Μοῖραι συμφορὰν διὰ τὸ Ἔθνος ἐμελέτησαν νὰ χύσουν εἰς τὰ σπλάγγνα του χολὴν καὶ νὰ καταβαρυνθῶσιν εἰς τὰ ἔγκατα τῶν πόνων τῶν φυλῶν τὸ καύχημα.

Εἰς τὴν ἀποφράδα ὤραν τῆς εἰσόδου τῆς μοιραίας ξένης κατακτίσεως εἰς τὴν Πόλιν τῶν ὀνείρων τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς καταλύεται εἰς θρόνος, ἀφαιρεῖται ἡ Ἑλλάς τὴν κυριαρχίαν της καὶ κεντᾶται τὴν πλευρὰν ἀπὸ λόγχην βάρβαρον.

Ἐπὶ τόσους αἰῶνας, τέσσαρας ὅλους μακρὰς δυσμοιρίας, εὐρέθη τὸ ἔθνος εἰς μαύρας ἡμέρας, εἰς νύκτας φρικώδεις, ὁποίας δὲν εἶδε λαὸς τις ποτέ.

Εἶχεν ὑπερπλεονάσῃ τῶν παθῶν ὁ ἀριθμὸς κ' ἦλθε τὸ 21. Ἡ χρυσὴ αὐτὴ σελὶς τῆς τοῦ Ἐθνους ἱστορίας, τὸ κορυφωμα τῆς δόξης, τὸ κραταίωμα τοῦ μένου, ὁ ἀγὼν τῶν τίτλων.

Ἐκρότησαν αἱ σάλπιγγες παιᾶνας συγκαλοῦντας μιᾷ φυλῆς συναγεμὸν κ' ἐξηγέρθη λαίλαπώδης μία δρᾶξ δουλεύσασα, ἕνας γίγας καθειργμένος εἰς ἀλύσεων δεσμιά, ἐκζητῶν τὸν θάνατον ἢ τὴν ἀναγέννησιν, ὀρεγόμενος τῶν πρώτων μεγαλείων καὶ τῆς δόξης ἐλευθέρων ἡμερῶν.

Ἐδοξίμασαν τοσάκις τὴν Ἑλληνικὴν ἀνδρείαν οἱ κρατοῦντες τύραννοι, κατεσπάρησαν τοσάκις τὰ ἐδάφη τῶν μαχῶν μὲ τὸν ὀλεθρον ἐκείνων, οὔτινες ἐνόμισαν τὴν ψυχὴν ἀποσβεσθεῖσαν καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος λήξασαν διὰ παντός. Ἐφωτίσθησαν τοσάκις τὰ πελάγη μὲ τὰ φῶτα ναυαρχίδων καιομένων, κατελάμφθησαν τοσάκις αἱ ἄκται καὶ παραλῖαι μὲ τὸ πῦρ πυρπολουμένων Μουσουλμανικῶν σκαφῶν.

Διὰ μίαν μεγάλην ἐλευθέραν Ἑλλάδα ἠγωνίζοντο τότε. ἔχουσιν τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Αἴμου, λούουσιν τοὺς πόδας της εἰς τῆς Κρήτης τὰ νερά, μὲ τὴν ἄκραν δεξιὰν τῆς Ἡπείρου ἀπτομένην καὶ μὲ τὴν ἀριστερὰν τῶν ἁκτῶν τῆς Πόλεως καὶ περιλαμβάνουσιν Νήσους καὶ Μικρὰν Ἀσίαν, ὅσας χώρας κολυμβῶσι, ὅσας χώρας βρέχονται ἐκ τῶν πέντε θαλασσῶν.

Ἄλλ' ἐπὶ τὰ ἔτι ὄντες, παρὰ τὰς πυκνὰς θυσίας, ἀπελύτρωσαν ἓν τμῆμα, μόνον μέρος τι μικρὸν τοῦ καθόλου Ἑλληνισμοῦ.

Ἠκολούθησαν μακρὰ ἔτη ἐλευθέρου βίου. Δὲν ἐφαίνετο ἐν τούτοις ἡ Ἑλλάς νάπέβλεπεν εἰς κραταίωσιν αὐτῆς.

Ἐνθυμείσθε τοὺς καιροὺς ὅτε τόσοι ἔλεγον, ξένοι καὶ ἡμέτεροι: Ἡ Ἑλλάς προώρισται νὰ φυτοζωῇ ὡς εἶναι.

Ἐθυμείσθε καὶ τοὺς ἄλλους, ἴσως τοὺς ὀλιγωτέρους, ὅσοι

δόγμα πίστεως εἶχον, ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶναι ἕτερος Θεός, ὡς αὐτὸς ἀθάνατος, ὅτι θὰ παγῇ ποτε εἰς τὸ ἐντελὲς αὐτῆς, θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν δρόμον κρατερᾶς εὐδαιμονίας καὶ θὰ πραγματώσῃ οὕτως τὸν προορισμὸν αὐτῆς. Ἐχει χαλεπὰς ἡμέρας, ἀλλὰ πέφρωται ποτε, πέφρωται νὰ ἀναθάλῃ καὶ νὰ δικαιώσῃ οὕτω τὴν σεπτὴν καταγωγὴν. Θέλει τότε συναγάγῃ, ἔλεγον ἐν πεποιθῆσει, ὑπὸ τὴν σκιὰν πτερύγων μητρικῶν καὶ φιλοστόργων σήμερον δουλεύοντα, σήμερον παλαιόντα τοὺς ἐσχάτους τῶν κινδύνων, τὰς ἐσχάτας καταθλίψεις τέκνα τόσα ἀγαπητά. Ἀνδρουμένη, αἰρομένη, εἰς μετάρσια πετώσα ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ θέλει ἐξακοντίσῃ πάλιν καιομένους κεραυνοὺς καὶ ἐδραιωθῇ βεβαία, ἀσφαλῆς καὶ κραταιὰ εἰς τὴν παλαιάν της γῆν.

Ἦσαν οἱ δικαιωθέντες.

Ἦρκεσε μία ψυχὴ, ἣτις ἐνεφύσησε τὴν πνοὴν εἰς ληθαργοῦντα, ἤρκεσεν εἷς, μόνον εἷς, ὁ παλαιὸν σήμερον εἰς τὴν πρώτην ἑπαλξίν τῆς ἀμύνης τῶν δικαίων τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, ὁ πιστεύσας ἀκραδάντως, ὁ πιστεύσας ὑπὲρ πάντας εἰς τὴν ζωτικότητα της Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἵνα ἐπανέσρῃ πάλιν ἡ Ἑλλάς τὸν δρόμον της.

Καὶ τὸ Κράτος τὸ μικρόν, ὑπ' αὐτὸν ὡς ἀρχηγόν, ἀπετέλεσε τὸ βάθρον καὶ κρηπίδα σταθερὰν νὰ πατήσῃ πτεροφόρος ἡ θεὰ Ἐλευθερία καὶ νὰ ἐξαπλώσῃ πάλιν τὰ πτερά καὶ τὴν σκιὰν της εἰς τὰς ἀλυτρώτους χώρας, εἰς τοὺς δούλους Ἑλληνας.

Εἰς ὀλίγους μῆνας μόνον εἰς τὰ ἔτη τῆς ἀνδρείας 12 καὶ 13 ἡ Ἑλλάς, πάνοπλος πάλιν, πάλλουσα τὸν κεραυνὸν εἰς τὴν δεξιὰν αὐτῆς, ἐξευρευγομένη πάλιν ἐκ τοῦ στήθους της βροντὴν καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν φέρουσα τὸ δίκαιον, εἰς τὸ στόμα τὴν κραυγὴν **Ἰτε παῖδες τῶν Ἑλλήνων** στήναι νέα τρόπαια εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἡπείρου, εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Μπέλες, εἰς τῆς Ἑλλῆς τὰ νερά. Καὶ ἀποκαθίστανται νέαι μυριάδες δούλων, νέαι χώραι ἀλύτρωτοι, εἰς τὴν τάξιν ἐλευθέρων.

Πρὶν ἀκόμῃ ἀναπνεύσῃ, πρὶν αἱ νέαι δάφναι ἐκεῖναι τοποθετηθοῦν καὶ αὗται εἰς τὸ μέγα Πάνθειον τῶν Ἑλληνικῶν δάφνων, νέος Ἄρης μαίνεται τὸν αἱματηρὸν χορόν, ἕνα παγκόσμιον χορόν τοῦ πολέμου καὶ ὀλέθρου.

Πρὶν ἀκόμῃ ἀναπνεύσῃ, ἡ Ἑλλάς ἡ αἰωνία, μνήμων παραδόσεων χιλιετηρίδων ὅλων, μνήμων ὅτι αὐτὴ ὑπῆρξε ἡ τροφὸς ἡ ἀστείρευτος, ἡ πηγὴ ἐξ ἧς ἠρδεύθη ἑκπαλαι τὸ ἀγλαὸν δένδρον τῆς ἐλευθερίας, παραστάτις ἔρχεται τοῦ ἀγῶνος τῶν ἐθνῶν, ὅσα ἠγωνίζοντο τὸν ἀγῶνα τοῦ δικαίου, μίαν πάλιν κρατερὰν κατὰ τῆς προθέσεως τῆς ὑποδουλώσεως τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν ὑπὸ μίαν δεσποτείαν.

Ἀντιμέτωπος καὶ πάλιν διὰ πολλοστήν φορὰν πρὸς τοὺς Τούρκους καὶ Βουλγάρους, κλίνει αὐτὴ τὴν πλάστιγγα ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς μετώπῳ ἐν καιρίῳ πλήγματι, καὶ ἀκολουθεῖ θραγαδία ἢ κατάρρευσις ἐκείνων, ὅσοι ἐξαπέλυσαν ἀνηκούστους συμφοράς, ὅσοι ὑπῆρξαν ἡ αἰτία τῶν δεινῶν τοῦ ὅλου κόσμου ἐπὶ πέντ' ἐνιαυτούς.

Ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸ πλευρὸν τῶν παραστατῶν αὐτῆς ἐξεληθούσα νικητὴς ἐκ συγκρούσεως δεινῆς, ἣτις ἔσπειρε τὸν Ἄδην καὶ τὴν κόλασιν εἰς κόσμους πρὶν ἀνθούσιν καὶ ἀκμαίους, ἡμῖς κατηνάλωσε τὰς ὑψίστας προσπαθείας τῶν λαῶν τῆς συμπλοκῆς, ἀξιοὶ εὐπρόσωπος τὴν κληρονομίαν τῆς.

Εἰς ἐδάφη ὅπου ἡ φρίκη ἦτο μόνη ἀπόλαυσις, εἰς ἐδάφη ὅπου μεῖζων εἶναι ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἵτινες ἐσφάγησαν ἢ ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἵτινες ἀπέθανον τοῦ Θεοῦ τὸν θάνατον, εἰς ἐδάφη ποτισθέντα μὲ τὰ δάκρυα παρθένων ὀλοκλήρων γενεῶν, ἡ Ἑλλὰς ἡ ἔνδοξος ἀξιοὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς.

Καὶ τὰς ἀξιώσεις ταύτας ἔχει διαγραφῇ ἤδη πρὸ τῶν σήμερον κοινόντων τῶν λαῶν τὰ πεποιημένα ὁ κρατύνας τὴν Ἑλλάδα.

Ἀξιοὶ τὴν Ἡπειρον, ὅση κεῖται πρὸς βορρᾶν τῆς ἀπὸ πλεονερωμένης. Ἀξιοὶ τὴν Θράκην ὅση φθάνει εἰς τὰ πρόθυρα τῆς καρδίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀξιοὶ τῆς Μικρασίας τὴν τιμωτάτην μοῖραν. Ἀξιοὶ πέραν τὴν Κύπρον. Ἀξιοὶ ἀκόμη ἐν :

Καὶ τὴν Δωδεκάνησον.

* *

Ὁ σεις, οἵτινες καυχᾶσθε ὅτι ἐγεννήθητε ἀπὸ τὰς ὥραιας Νύμφας τοῦ συμπλέγματος ἐκείνου, σεις γνωρίζετε καλῶς ποίαν ἔχετε πατρίδα. Σεις γνωρίζετε καλῶς καὶ τὴν δόξαν καὶ τὰ πάθη. Σεις γνωρίζετε καλῶς ποιοὶ πόθοι τὴν φλογίζουν. Ἐ, βροντοφωνήσατέ τα εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς :

Ἐχομεν ἡμεῖς πατρίδα μίαν γῆν Ἑλληνικὴν ἀπὸ χιλιετηρίδων, λουομένην ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ κῆμα τοῦ Αἰγαίου, λαμπαυμένην ἐκεῖ κάτω ἀπὸ ἓνα ἥλιον, ἄλλης φύσεως νομίζεις.

Ἡ αὐγὴ τῆς Ἱστορίας μᾶς εὐρίσκει Ἑλληνας.

Διατρέχομεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους ὁμοφύλους τοὺς αἰῶνας τοὺς ἀρχαίους ἐν συμμετογῇ ἀμίλλης εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἄδρᾶ ἡ συμβολὴ τῆς πατρίδος μας ἐκείνης εἰς τὰ κλέη, ὅσα τότε ἐν Ἑλλάδι ἔλαμψαν.

Υφιστάμεθα κατόπιν τὴν δουλείαν τῶν Ῥωμαίων ὥς καὶ ἡ λοιπὴ Ἑλλὰς.

Ἀνιστάμεθα ἐν τούτοις καὶ ἡ Δωδεκάνησος, μὲ τὴν Ρόδον πάντα ἐμπρός, βλέπει αἰῶνας ἐλευθέρους.

Ἄλλ' ἐπαναπίπτομεν πάλιν εἰς ξενοκρατίαν, ἐν ἀρχῇ τῶν Ἱπποτῶν, τῶν κακῶν τούτων δαιμόνων, οἵτινες ἀνέσκαψαν ὅ, τι εὐγενὲς ὑπῆρχε.

Πίπτει τὸ Βυζάντιον. Πίπτουσι κατὰ σειρὰν τόσαι γῶρ Ἑλληνικαί. Καὶ ἡ Δωδεκανήσος μεταβάλλει τύραννον. Ἄμα τῇ μοιραίᾳ πτώσει τῆς μεγάλης ἀδελφῆς, τοῦ στηρίγματος τῶν ἄλλων, Ῥόδου τῆς καλλιπετάλου καὶ αἱ ἄλλαι ἔνδεκα ἔπονται τῇ τύχῃ ἐκείνης καὶ γνωρίζουσι δυνάστην τὸν δυνάστην τῆς Μητροῦς.

Μία μόνη ἀνάπαυλα εἰς τὸν δρόμον τῆς δουλείας εἶναι μετὰ πέντ' αἰῶνας.

Ὁ Ἑλληνισμὸς κινεῖται τότε ἀπελπι ἐν κίνημα. Εἶναι τὸ 21 καὶ τὰ συνεχῇ του ἔτη. Καὶ ἡ Δωδεκανήσος φερομένη ἐπὶ περὺ γων τῶν ὀνείρων τόσων χρόνων δίδει ὅσα εἶχε πάντα. Τουρκομάχους τῆς ξηρᾶς, δάσους ὅλον τόσων πλοίων, τοὺς πυρφόρους δαίμονας τοῦ Ἑλληνικοῦ πελάγους, καὶ τὴν γῆν τῆς ἄσυλον.

Ἐκατόμβαι πίπτουσιν. Ἐκάστη νῆσος εἰς βωμός· οἱ Δωδεκανήσιοι σφάγια εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος.

Ἡ μυσταγωγία ἐκείνη περατοῦται ἐπὶ τέλους. Καὶ οἱ πληθυσμοὶ τῶν Νήσων, τῶν πλειόνων ἐξ αὐτῶν, ὅσοι ἐξῆλθον τοῦ ὀλέθρου, ἔχουσι γῆν ἐλευθέραν. Ἀλλὰ φεῦ! ἐπὶ μικρὸν καὶ ἐπαναπίπτουν πάλιν εἰς τῶν Τούρκων τὴν ἀρχήν.

Παραμένουσιν εἰς ταύτην μέχρι πρὸς ἑπτὰ ἔτων. Εἰς τὸ 12 ἐκεῖνο, ἔτος δύσμοιρον καὶ τοῦτο, μᾶς καταλαμβάνει μοῖρα νέα, ἀπροσδόκητος.

Κράτος ἀναγεννηθὲν ἐκ τῆς τέφρας του καὶ τοῦτο, προσελθὸν ἐκ τῆς δουλείας καὶ συγκροτηθὲν ἐπὶ βάσει δόγματος, τοῦ κρατίστου τῶν δογμάτων, καθ' ὃ χώρα ἐξ ὁμαίων οἰκουμένη δικαιοῦται ἀπελευθερώσεως καὶ ζωῆς ἀνεξαρτήτου. ἢ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἰδρυθεῖσα Ἰταλία πάνστολος καταλαμβάνει τὴν γενέτειράν μας γῆν.

Τίς θέλει ψέξῃ ἡμᾶς, ὅτι ὑπεδέχθημεν ἀνοικταῖς ἀγκάλαις τότε τὸν στρατὸν τῆς κατοχῆς καὶ παρέσχομεν αὐτῷ παντὸς εἰδους ἀρωγὴν; Τίς θέλει ψέξῃ ἡμᾶς, ὅτι ἔχαιρετίσαμεν τὰ πληρώματα τῶν πλοίων ὡς θὰ ἐδεχόμεθα Ἑλλήνας ναυτοπαιδας;

Διεβλέπομεν ἐν τότε· ὅτι ἐν Κράτος τοιοῦτον ἤρχετο ἐλευθερωτῆς, γέφυρα ἐνώσεως. Μόνον ὅσοι ἔζησαν ἐλευθέραν τὴν ζωὴν των, ὅσοι δὲν ἐγνώρισαν τῆς δουλείας τὰς ἡμέρας, μόνον οὗτοι δικαιοῦνται εἰς κατάκρισιν ἡμῶν. Ἡ πατώμεθ' ἀνευ λόγου.

Προκηρύξεις στρατηγῶν, προκηρύξεις τῶν ναυάρχων ἠκολούθησαν ἀμέσως. Διεκήρυττον ἡμῖν σεβασμὸν πρὸς τὴν θρησκείαν, πρὸς τὰ ἔθιμα ἡμῶν, πρὸς τὰς παραδόσεις μας, ὅτι ὁ Τουρ-

κικῶς ζυγὸς ἤρετο διὰ παντός, ὅτι μέλλον εἶχομεν τὴν αὐτοδιοίκησιν. Πλήθος ἐπαγγελιῶν !

Καὶ ἡ Δωδεκάνησος ἡ πιστεύουσα εἰς ταύτας ἢ καὶ διαισθανομένη ὅτι ἦσαν ψευδεῖς αὗται, δι' ἀντιπροσώπων τῆς ἀπεργάζεται ἐν Πάτιμφ' ἠρᾶν βολιδосκοποῦσαν τὴν διάθεσιν ἐκείνων, καὶ προάγουσαν τὰς νήσους εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων.

Τοῦτο μόνον ἤρκεσε.

Τὰς ἐπαγγελίας ταύτας διαδέχεται εὐθὺς ἄμεσος ἀθέτησις. Ἀρχεται ἐφαρμογὴ μέτρων καταθλιπτικῶν. Καὶ ἀκόμη ἐν τι χεῖρον. Ἡ συνθήκη τῆς Λωζάνης μᾶς παρέδιδε δεσμίους ἄνευ ὧρων εἰς τοὺς Τούρκους.

Οἱ Δωδεκανήσιοι πρὸ τῆς διαψεύσεως τῶν δικαίων των ἐλπιδῶν, πρὸ τῆς νέας συμφορᾶς ἐπανόδου εἰς ζυγόν, ὅσους ἔμελλε νὰ εἶναι τόσῳ ἀπηνέστερος ὅσῳ εἶχον συντελέσῃ αὐτοὶ οὐτ' οἱ πληθυσμοὶ διὰ τῆς συναρρωγῆς των εἰς κατάλυσιν αὐτοῦ, διὰ συλλλητηρίων ἐκδηλοῦσιν ἐν ταῖς Νήσοις θεῖαν ἀγανάκτησιν.

Ἄλλ' αἱ διαμαρτυρίαι αὗται κατὰ μέτρον ἀναξίου Κράτους χριστιανικοῦ καταστέλλονται βιαίως.

Ἡ νέα δὲ διέγερσις τοῦ αἰσθήματος τῶν Νήσων, ὅτε ὀλίγον τι κατόπιν ἡ Ἑλλάς ἐμάχεται κατὰ Τούρκων καὶ Βουλγάρων, δίδει νέαν ἀφορμὴν εἰς χρησιμοποίησιν βίας καὶ πιέσεων. Ἄλλ' οὐδὲν ἰσχύουν αὗται πρὸς ἀνακοπὴν ὁρμῆς πρὸς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας. Καὶ τοσαύτη ἔντασις προσπαθείας κατεβλήθη ὑφ' ἡμῶν τότε ἐκεῖ πρὸς ἀποκατάστασιν, ὅσῳ τόσαι ἄλλαι νῆσοι εὐτυχέστεραι ἡμῶν ἀνακατελήφθησαν ὑπὸ τῆς κοινῆς Μητροῦς. Ὅτε δὲ ἡ τύχη τούτων συζητεῖται ἐν Λονδίμφ', σπεύδωμεν καὶ ἐκδηλοῦμεν εἰς ψηφίσματα ἐκ νέου, ποῖον ἔχει ὄνειρον, ποῖον μόνον πόθον ἔχει ὅλ' ἡ Δωδεκάνησος.

Ἀλλὰ δὲν ἐλευθεροῦται, δὲν ἐνοῦται οὔτε τότε. Ἀλλὰ καὶ ἀπόδοσις, ἂν ποτ' ἐσκοπεῖτο αὕτη, τῆς Πατρίδος εἰς τοὺς Τούρκους δὲν ἐγένετο ἐπίσης.

Ἐπέτυχεν ἡ Ἰταλία μίαν διαιώνισιν τῆς παραμονῆς ἐκεῖ μέχρι τῆς ἡμέρας ὅτε, ἐκ συνθήκης πρὸς τὰ Κράτη, μεθ' ὧν συνεμάχει τότε, μεταπίπτουσα ἐντίμως ἐκ προτέρας συμμαχίας, θὰ ἐλάμβανε σὺν ἄλλοις πλέον ὥς κυρίαρχος καὶ τὴν Δωδεκάνησον.

Ἀκριβῶς δὲ ἐκτοτε ποῖον μέτρον δὲν ἐλήφθη, παρὰ τόσα πρότερα, πρὸς ἐξόντωσιν ἡμῶν ;

Ἀπελάσεις τῶν προκρίτων.

Ἀνεπάρκεια τροφίμων· ἀνεπάρκεια τροφίμων ; πεῖνα ἀποτρόπαιος, ἀποστείλασα εἰς Ἀθηνὰς μὲ τὸν φοβερώτατον τῶν θανάτων ἐκεῖ κάτω ἑκατοντάδας ἀδελφῶν.

Χιλιάδες πρόσφυγες φεύγοντες ὁμοίαν τύχην, φεύγοντες

τὴν πίεσιν, ἐπληθύναμεν τὸν κόσμον τῶν Ἑλληνικῶν ἀκτῶν.
Σεῖς πῶς ἤλθετε ἐδῶ; Ποίαν φεύγοντες κατάραν, ἄστεγοι
καὶ δυστυχεῖς ἐζητήσατε ἄσυλον εἰς τὸν κόλπον τῆς Μητρὸς;
Εἰς τί ἡμαρτήσατε, εἰς Θεὸν ἢ ἄνθρωπον κ' ἐστερήθητε
τῆς γῆς σας;

Εἶδέ τις ποτὲ λαόν, εὗρεθέντα εἰς τὴν θέσιν, τὴν οἰκτρὰν
τὴν ἀπελπιν, εἰς ἣν ἤλθομεν ἡμεῖς;

Ἔχομεν παρηγορίαν μίαν μόνην ἀληθῶς.

Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα μόνοι. Εἶναι τόσοι ἐκ τῆς Θράκης, ἄλλοι
ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, φεύγοντες τὸν Βούλγαρον, φεύγοντες τὴν
Τουρκικὴν βίαν καὶ ἐξόντωσιν. Καὶ ἡμεῖς φεύγομεν μίαν, χεί-
ρονα θεομηνίαν, ἐκ χειρῶν ἀγριωτέρων.

Τί θὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἐπὶ σειρὰν ἔτῶν ἐκ τῶν ταλαιπώ-
ρων Νήσων αὐστηρὸν ἀποκλεισμόν; Μὴ δὲν εἴχομεν εἰπῇ:
Ἔχομεν ἐξασφάλισιν τὴν τροφοδοσίαν μας. Ἀφετέ μας ἐλευ-
θέραν τὴν ἐπιστροφὴν ἐκεῖ. Ἀφετέ μας ἐλευθέρους νὰ τροφο-
δοτήσωμεν τοὺς πεινῶντας ἀδελφούς. Καὶ δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν.

Κατηργήθησαν ἐκεῖ καθεστῶτα ἅτινα **Τοῦρκοι** ἐσεβάσθησαν.

Τὰ Σχολεῖα, ἡ ἐστία, ἡ ἀκοίμητος λαμπὰς τοῦ φωτὸς τῶν
Νήσων μας, ὅπου ἐδιδάχθημεν τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος ὡς
τὸ πρῶτον μάθημα μετεβλήθησαν εἰς τί;

Οἱ ναοί, αἱ τελεταί σας . . . Ἐμμένε τι ὄρθιον;

Ἡ ἀπάτη, ἡ ἀπειλή καὶ ἡ βία καὶ ἡ πείνα συνωμότησαν
ἀνάνδρως κατ' αὐτῆς μας τῆς τιμῆς.

Ἡ ἀπάτη ἡ ἀπειλή καὶ ἡ βία καὶ ἡ πείνα συνωμότησαν
ἐπίσης εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δυνάστου, ἵνα ἀποσπάσωσι τὰς ὑπο-
γραφὰς ἐκεῖ τῶν κατοίκων ὡς στεργόντων ἄλλο ἢ τὴν Ἐνωσιν.

Ἡ ἀνθοῦσα πρὶν πατρίς σας κεῖται εἰς ἐρείπια. Καὶ οἱ
κόποι γενεῶν, ὅσα ἡ φιλοπατρία, ὅσα ἡ ἐργατικότης, ὅσα ἡ
ἐντιμότης σας εἶχε στήσῃ ἀποδείξεις ὅτι εἰσθε Ἕλληνες
πρὸς πολιτισμὸν ὀργῶντες εἶναι τέφρα σήμερον.

Πάντα ταῦτα διατί;

Ἐπειδὴ δὲν ἔστερξαν οἱ Δωδεκανήσιοι εἰς τὴν ὑποδοῦλῶσιν
τῶν ψυχῶν των εἰς ἐκείνους. Ἐπειδὴ ἀντέστηεν εἰς καταχθο-
νίους πόθους. Ἐπειδὴ δὲν θέλομεν ὅχι τέτοιαν τυραννίαν
ἀλλὰ καὶ διοίκησιν ἄλλην ἀγγελικωτάτην, ἃν δὲν εἶναι τῆς
Ἑλλάδος, ἃν δὲν εἶνε ἡ Ἐνωσις.

Ἀς τὸ ἀκούσῃ ὁ κόσμος ὅλος:

Δὲν ἐμαρτυρήσαμεν ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους καὶ δὲν ἐπε-
ξήσαμεν τῆς δουλείας ἐξ αἰώνων, ἵνα παραδώσωμεν τοὺς γλυ-
κεῖς ἐκείνους τόπους εἰς τὸν ἐξιταλισμὸν καὶ τὴν ἐξαφάνισιν.

Ἐφρουρήσαμεν ἐκεῖ μίαν παρακαταθήκην. Στρατιῶται

ένος ονείρου, άνεμείναμεν αϊώνας τήν εκπλήρωσιν αὐτοῦ. Δορυφόροι μιᾷς ιδέας ὑπεμείναμεν δεινὰ τουρκικῆς κυριαρχίας.

Ἀλλὰ τὰ δεινὰ τὰ νέα καὶ τὸ ἄλγος τὸ παρὸν καὶ τὴν πείσιν τὴν τώρα, δὲν ὑπέστημεν ποτέ. Ἡ στυγνὴ αὐτὴ κατάρρα δὲν ἐπέρρασε ποτὲ τόσον μαύρη ἀπὸ τὰς Νήσους.

Καὶ ὑπέστημεν καὶ ταύτην καὶ δὲν ὑπεκύψαμεν.

Ἀλλ' ἂν τίποτε δὲν μένει, παραμένει ἐν τούτοις ἓν, ἡ ψυχὴ τῶν Νήσων μας. Ἡ ψυχὴ μας ἀθικτος. Στομωθεῖσα εἰς τὰς πικρίας. Καὶ διακηρύττομεν :

Δὲν ἐστέρξαμεν ποτὲ κατοχὴν Ἰταλικήν.

Διαμαρτυρόμεθα κατὰ πάσης ἀποπείρας, κατὰ πάσης πράξεως, ἥτις δῆθεν θέλει δείξῃ εὐχαρίστησιν ἡμῶν πρὸς παραμονὴν ἐκεῖ αἰωνίαν καθεστῶτος ἀμειλίκτως μισητοῦ.

Διαμαρτυρόμεθα ἐξ ὀνόματος ἐκείνων ὅσοι μένουσιν ἐκεῖ, ἄλλοι τόσοι Προμηθεῖς δέσμιοι εἰς Καύκασον. Βίβασυνεχόμενοι, μετὴν λόγγην λάμπουσιν ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν των παραγγέλλουν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐδῶ καταφυγόντας. Παραγγέλλει ἡ Πατρίς :

Ἔσθε σεῖς ἐλεύθεροι καὶ γένητε κήρυκες ἐξ ὀνόματος ἐμοῦ, ὅτι ἐν ἐπόθησα : **Ἐνωσιν ἢ θάνατον.**

Ἔσθε σεῖς ἐλεύθεροι καὶ γένητε κήρυκες, ὅτι μαρτυρῶ ἀκούη. Μαρτυρῶ ἀλλ' ἴσταιμαι !

Ποταμοὶ αἱμάτων τόσοι ἐπὶ πεντε ὅλα ἔτη δὲν ἐχύθησαν ματαίως. Ἡἔησα τὸ ρεῖμά των μετ' ὁ δικόν μου αἷμα, ἔχυσαν τὸ αἷμα των οἱ υἱοὶ μου εἰς τὰς μάχας καὶ σφαιρὰν μακρὰν ποιοῦσιν οἱ πεσόντες καὶ πληγέντες μόνον δι' ἐν ιδεῶδες. Δι' ἀπελευθέρωσιν καὶ τοῦ κόσμου ἐκ τῆς βίας καὶ ἀποκατάστασιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς καὶ τοῦ ἐλαχίστου βράχου, ὅσοι πλέον γέρω μου.

Καὶ ἡμεῖς δι' συνελθόντες, χιλιάδες ἡμεῖς τόσαι ἀποκοπεῖσαι τῆς Πατρίδος, πρόσφυγες ἀποκλεισθέντες καὶ ἐξόριστοι ἐκεῖθεν ἀντιπαραγγέλλομεν πρὸς τὴν δύστηνον Πατρίδα.

«Θάορει Δωδεκανήσος. Εἴμεθα ἡμεῖς ἐδῶ. Ἐβροντοφωνήσαμεν καὶ βροντοφωνοῦμεν πάλιν πρὸς τοὺς σήμερον Κριτὰς τῶν τυχῶν τῆς οἰκουμένης :

Ἄν δὲν εἴπετε ψευδῶς ὅσα ἐκηρύξατε, ἂν οἱ λόγοι Σας ἐκεῖνοι δὲν ἡπάτων τοὺς λαοὺς, ἂν συνηγωνίσθημεν πρὸς ἀποκητάσασιν τοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς γῆς, ἀναμένει **Ἐνωσιν** ὅλ' ἡ Δωδεκανήσος. Θέλομεν ἡμεῖς πατρίδα ἐλευθέρου ἡνωμένην, ἡνωμένην ἀκεραίαν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος εἰς ἓν σῶμα ἄσρηκτον. Θέλομεν ἀνάπτυλιν ἐκ τῶν τόσων συμφορῶν, μίαν παῦσιν τῶν δεινῶν, τὴν εκπλήρωσιν ονείρου, πόθων, ἑκατονταετηρίδων. Ἀξιοῦμεν **Ἐνωσιν**. Ἀξιοῦμεν **Ἐνωσιν** ὅλης τῆς Δωδεκανήσου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος. **Ἐνωσιν ἢ θάνατον.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023473

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

- Γ. Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ** : Οἱ Ἑνωτικοὶ πόθοι τῆς Δωδεκανήσου
: Les vœux séculaires du Dodécanèse.
: The national aspirations of the Dodecanesians.
: Τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα.
: La question du Dodécanèse.
: Ἡ ἐν Ἀθήναις Γ. Συνέλευσις καὶ τὸ Συλλαλητήριον τῶν Δωδεκανησίων τῆς 24 Φεβρουαρίου 1919

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

- Τὸ ζήτημα τῆς Ἀστυπάλαιας (Ἐφημ. «Νέα Ἑλλάς» 9-12-1918)
Ἡ Δωδεκάνησος ὑπὸ τοῦ Τούρκου καὶ τοῦ Ἰταλοῦ («Τὸ Μέλλον» τεύχ. Β' καὶ «Ἀστραπὴ» φύλ. 19, 20, 21, 22, 23, 24/19).

- ALEX. PALLIS** : Dodecanesos
: Ἡ Δωδεκάνησος